

UDK -902
94

ISSN:2490-3930
GODINA I/BROJ 1

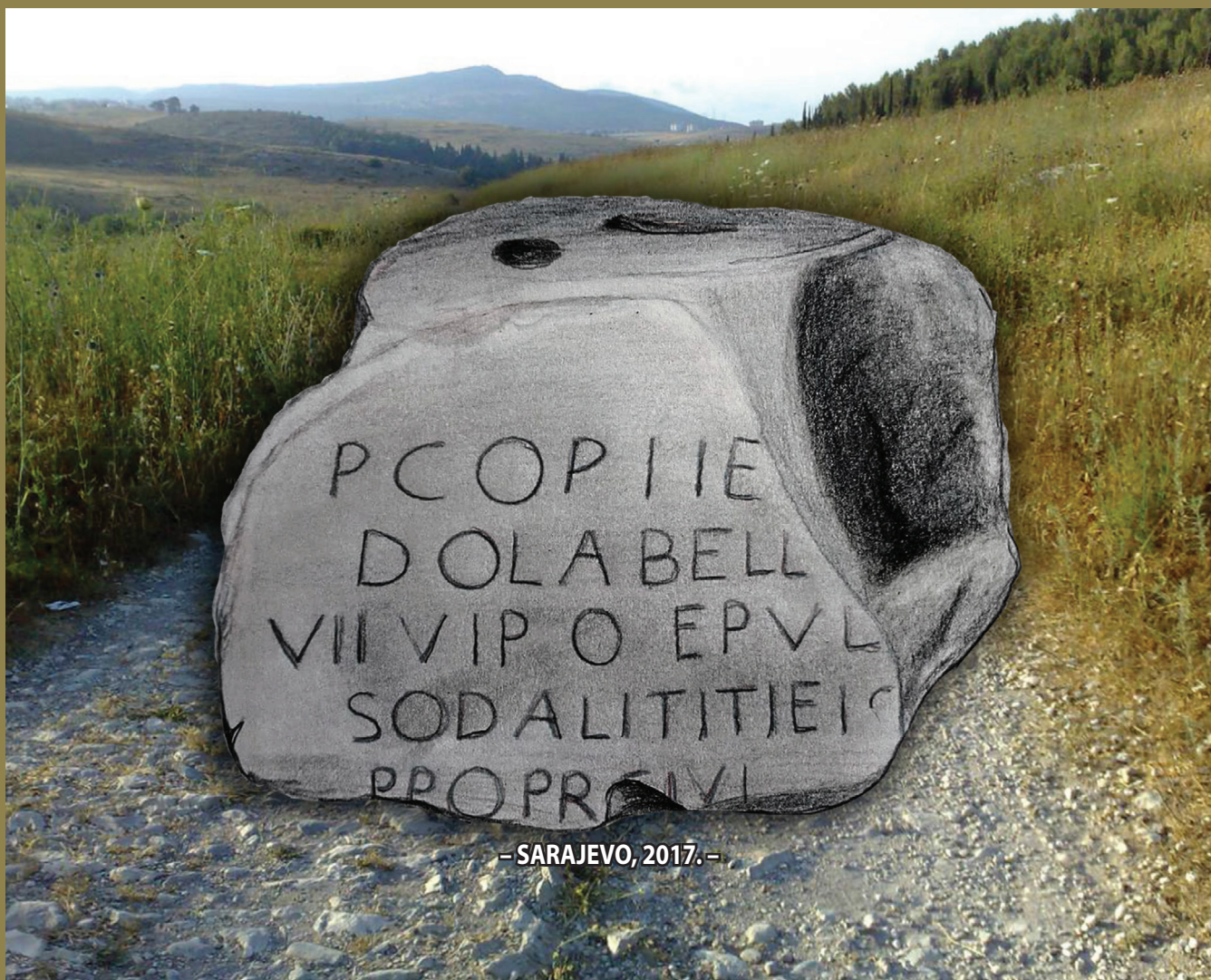
UDRUŽENJE ZA PROUČAVANJE I PROMOVIRANJE ILIRSKOG NASLIJEĐA I DREVNIH I KLASIČNIH CIVILIZACIJA
BATHINVS

GODIŠNJAK UDRUŽENJA
BATHINVS

ACTA ILLYRICA

ACTA ILLYRICA • GODIŠNJAK UDRUŽENJA BATHINVS • GODINA I/BROJ 1

- SARAJEVO, 2017. -

Izdavač / Publisher:

Udruženje za proučavanje i promoviranje ilirskog naslijeđa i drevnih i
klasičnih civilizacija BATHINVS

Topal Osman Paše 20, Sarajevo, Bosna i Hercegovina
www.bathinus.org, <http://udruzenjebathinvs.simplesite.com>

Za izdavača / For the Publisher:

Edin Veletovac

Glavni i odgovorni urednik / Editor-in-chief:

Salmedin Mesihović

Redakcija / Editorial Board:

Branka Migotti, Bego Omerčević, Drago Župarić, Amra Šaćić, Edin Veletovac

Sekretar Redakcije / Secretary of the board:

Ivana Božić

Recenzentski odbor / Advisory board:

Enver Imamović, Branka Migotti, Salmedin Mesihović, Adnan Busuladžić,
Alka Domić Kunić, Adnan Kaljanac, Amra Šaćić, Edin Veletovac

Prijevod na engleski / English translation:

Samra Čebirić

Lektor / Proofreader:

Aida Hasović

DTP:

Amra Mekić

UDK:

Elvira Poljak

Vizualni identitet naslovnice / Cover page design:

Romana Witschi

Štampa / Print:

FERAL PRESS

Tiraž / Print Run:

200

Časopis je štampan uz pomoć / Printing of the journal supported by:

Firma "BABILON" d.o.o. Tuzla

*Udruženje za proučavanje i promoviranje ilirskog
naslijeđa i drevnih i klasičnih civilizacija*
BATHINVS

Acta Illyrica

Godišnjak Udruženja BATHINVS
GODINA I/ BROJ 1

SARAJEVO, 2017.

SADRŽAJ

Predgovor	6
Salmedin Mesihović - <i>Familija Publija Kornelija Dolabele</i>	10
Ivana Božić - <i>Lik i djelo Publija Kornelija Dolabele referirajući se na Annales Kornelija Tacita</i>	23
Dženan Brigić - <i>Utjecaj podizanja trajnih naselja i uzgoja žitarica na razvoj putnih komunikacija</i>	32
Jesenko Hadžihasanović / Edo Mešić - <i>Rekognosciranje antičkih lokaliteta na području Kiseljaka</i>	43
Mersiha Imamović / Bego Omerčević - <i>Urbanizacija bosanskohercegovačkih prostora u vrijeme rimske uprave</i>	56
Amra Šaćić - <i>The process of Romanisation in the inland of the Roman province of Dalmatia in the 1st century</i>	78
Maja Pandža - <i>Cirkuliranje novca u prvom stoljeću u unutrašnjosti rimske provincije Dalmacije (na uzorku publiciranih primjeraka)</i>	90
Sanda Hasagić - <i>Orijentalni kultovi na tlu provincije Dalmacije u I stoljeću</i>	102
Samir Aličić - <i>SC Pegasianum</i>	113
Dževad Drino / Benamina Londrc - <i>Činovnička karijera klasičnih rimskih pravnika u provinciji Dalmaciji</i>	125
Dijana Beljan - <i>Illyrski antroponimi na latinskim natpisima Dalmacije</i>	131
Edin Veletovac - <i>Oktavijanovo osvajanje Zapadnog Ilirika u djelima kasnoantičkih autora</i>	148
Branka Migotti - <i>Je li rimska Certisija bila caput viarum?</i>	168
Drago Župarić - <i>Prve kršćanske zajednice: Jeruzalem, Antiohija, Rim</i>	181
Džejlan Ganić - <i>Okrugli sto Godine razvoja i integracije – 2000 godina od namjesništva Publija Kornelija Dolabele</i>	194
Udruženje za proučavanje i promoviranje ilirskog naslijeđa i drevnih i klasičnih civilizacija BATHINVS (predstavljanje izdavača)	202
Autori objavljenih radova	207

Džejlan Ganijun, BA
Sarajevo

Izveštaj sa naučnog skupa / simpozija / konferencije
Report from the Symposium / Symposium / Conference

Okrugli sto *Godine razvoja i integracije – 2000 godina od namjesništva Publija Kornelija Dolabele*

Publije Kornelije Dolabela (*Publius Cornelius Dolabella*) je bio namjesnik rimske provincije Dalmacije, u periodu od 14. do 20. godine nove ere. Njegovo namjesništvo na prostoru Dalmacije je ostavilo velikog traga, a razlog tome leži u njegovom sistemu upravljanja, razvijanja i integracije spomenutog prostora. Izgradnja složene putne i cestovne mreže, uređenje državnih i pravnih aspekata provincijskog sistema, te čitav niz promjena koje su nastale u vrijeme Dolabelinog namjesništva, učinile su ga jednom od najznačajnijih i najproduktivnijih ličnosti koje su obavljale spomenutu funkciju u provinciji Dalmaciji.

U organizaciji Udruženja za proučavanje i promoviranje ilirskog naslijeđa, drevnih i klasičnih civilizacija **BATHINVS** i Odsjeka za historiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, 14. i 15. novembra 2014. godine održan je dvodnevni Okrugli sto ***Godine razvoja i integracije – 2000 godina od namjesništva Publija Kornelija Dolabele***. Povodom Naučnog skupa, u saradnji sa Historijskim muzejom BiH također je priređena izložba pod nazivom ***Infrastrukturalna slika rimske provincije Dalmacije***. Svečanom otvaranju Okruglog stola i Izložbe prisustvovali su ugledni gosti; u prvom redu prof. dr. emeritus Enver Imamović, prof. dr. Bego Omerčević, koji je nositelj kolegija Stari vijek na Odsjeku za historiju Filozofskog fakulteta u Tuzli te prof. dr. Sanjin Kodrić sa Odsjeka za književnosti naroda BiH. Također, svečanom otvaranju su prisustvovali i profesori i asistenti sa oblasti Stari vijek Odsjeka za historiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu.

Nakon što je moderatorica Benjamina Londrc, MA službeno otvorila prvi dan Okruglog stola, upoznala je goste sa temom Naučnog skupa, ali i sa glavnim i odgovornim pokretačem projekta, Udruženjem **BATHINVS**. Članstvo Udruženja se sastoji od osnivača: Dženana Brigića i Benjamine Londrc, članova Upravnog odbora: predsjednika Edina Veletovca, potpredsjednice Ivane Božić i sekretara Sande Hasagić, te vanjskog saradnika Admira Agića, IT-menadžera. Nakon njenog kratkog predstavljanja, prisutnim gostima i učesnicima ispred Filozofskog fakulteta u Sarajevu i Centra za naučno-istraživački rad i stručne aktivnosti (***Centar NIRSA***) obratio se i prof. dr. Sanjin Kodrić sa riječima podrške, te je ohrabrio učesnike na dalji rad i učešće u ovakvim i

sličnim projektima. Posebne riječi podrške su bile upućene mladim ljudima koji su samostalnim trudom i zalaganjem osnovali Udruženje koje podstiče edukaciju, istraživanje i planiranje projekata u cilju proučavanja i promocije domaće baštine i naslijeđa.

Potom je profesor emeritus Enver Imamović pohvalio projekat Udruženja te skrenuo pažnju na bogatstvo bosanskohercegovačke historije i na važnost proučavanja i istraživanja iste.

Napomenuo je kako veliku zahvalnost dugujemo istaknutim historičarima i arheolozima Grgi Novaku, Esadu Pašaliću, Alojzu Bencu, Ivi Bojanovskom i Mati Suiću, koji su udarili temelje u istraživanju balkanske prošlosti. Kao jedan od članova Organizacionog odbora Udruženja i aktivni učesnik Okruglog stola, prof. dr. Salmedin Mesihović sa Odsjeka za historiju na Filozofskom fakultetu u Sarajevu je prisutnima ukazao na problem države koja ne pruža odgovarajuću podršku i ne podstiče mlade ljude na istraživanje i stvaranje naučnih radova. Učesnicima se obratila i viša asistentica sa Odsjeka za historiju na Filozofskom fakultetu u Sarajevu, Amra Šaćić, MA koja je ovaj naučni skup nazvala krunom jednogodišnjeg rada magistranata i doktoranata uz podršku njihovih mentora i profesora sa Fakulteta. Među prisutnima je bio i prof. dr. Bego Omerčević koji je čestitao organizatorima i učesnicima Okruglog stola, te je pohvalivši projekat naglasio da je prepoznavši potencijal studenata osjetio potrebu da podržava i stvara povoljne uvjete i prilike za rad naših perspektivnih mladih ljudi.

Aktivno učešće u radu Okruglog stola uzeo je značajan broj profesora, doktoranata i magistranata sa Univerziteta u Sarajevu, Tuzli, Zenici, Mostaru, Zagrebu, Novom Sadu, Novom Pazaru, kao i stručnjaci iz polja antičke historije, arheologije i prava, te naučnici sa Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Cilj naučnog skupa je bio istraživanje i sagledavanje problematike koja se veže za razvoj i integraciju provincije Dalmacije u periodu namjesništva Publija Kornelija Dolabele. Kroz prezentiranje i izlaganja tema referata stvorio se kontinuirani pregled tematike iste ili srodne prirode, a sve sa ciljem približavanja ovog razdoblja historije širem auditorijumu.

Program prvog dana Okruglog stola je predviđao više sesija, u okviru kojih su održane diskusije sa ciljem osvrta na radove učesnika. Pored toga, organizovan je i odlazak na otvorenje Izložbe u Historijskom muzeju BiH, koja je priređena u vidu dvojezične prezentacije, a sve sa ciljem približavanja teme inostranoj publici. Uvodno izlaganje pod nazivom ***Familija Publija Kornelija Dolabele***, održao je prof. dr. Salmedin Mesihović u kojem je predstavio porodično stablo jedne ugledne i drevne rimske familije koja je potekla i pripadala patricijskom kornelijeveskom gensu, a čiji potomak je bio i sam Publije Kornelije Dolabela. Iz priloženih podataka se dalo zaključiti da je namjesnik rimske provincije

Dalmacije iz I stoljeća nove ere, pripadao lozi čiji su predstavnici obnašali visoke vojne, političke i vjerske funkcije. U radu ***Lik i djelo Publija Kornelija Dolabele referirajući se na Annales Kornelija Tacita***, Ivana Božić, BA je kroz prizmu Tacitovih Anala predstavila podatke koje pruža spomenuto djelo, ali sa određenom dozom rezerve. Naime, autor je dao najznačajniji i najobimniji pregled života i djela Publija Kornelija Dolabele, ali je nastojao ovog namjesnika prikazati u što lošijem svjetlu. Na kraju izlaganja Ivana Božić je naglasila kako je Tacit bez obzira na negativno predstavljanje Dolabele, u velikoj mjeri iznosio činjenice o njegovom dobrom namjesništvu i činovništvu. Edo Mešić i Jesenko Hadžihasanović, MA su svojim izlaganjem na temu ***Rekognosciranje antičkih lokaliteta na području Kiseljaka***, pokušali predstaviti rezultate istraživanja lokaliteta smještenih u kiseljačkoj udolini. Cilj njihovog obilaska lokaliteta je bio prikupljanje informacija o jednom dijelu trase Dolabeline ceste, ali i prikupljanje saznanja o trenutnom stanju iste. Obratili su pažnju na slabu očuvanost spomenutih lokaliteta uslijed ratnih događanja i nemara države prema istim. Sljedeće izlaganje je bilo na temu ***Urbanizacija bosanskohercegovačkih prostora u vrijeme rimske uprave***, koje su priredili prof. dr. Bego Omerčević i viša asistentica na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli, Mersiha Imamović, MA. Njihovo izlaganje je u prvom redu opisalo pokretanje procesa urbanizacije, čiji je osnovni smisao bio da se kompletna infrastruktura na bosanskohercegovačkom području sistemski izgradi po uzoru na italske krajeve. Dalje je naglašeno kako je spomenuti proces zapravo kontinuiran, te da je stvoren kao jaka osnova za potpuno instaliranje rimske kulture i tradicije na ovim prostorima. Naredna tema pod nazivom ***Orijentalni kultovi na tlu provincije Dalmacije***, je bila izložena od strane Sande Hasagić, MA, a obrađivala je širenje orijentalnih kultova na prostoru provincije Dalmacije. Opisani su putevi nastanka i širenja spomenutih kultova od strane vojske, trgovaca sa Istoka, naseljenika iz istočnih provincija, oslobođenika i robova. Sanda Hasagić je na kraju naglasila da po dosadašnjim nalazima rasprostranjenost orijentalnih kultova se zadržala u urbanim područjima, dok su stanovnici seoskih sredina zadržali domorodačke kultove. Naredni rad na skupu je bio obrađen i izložen od strane asistentice Dijane Beljan, MA sa Odsjeka za romanistiku na Filozofskom fakultetu u Sarajevu. Naime, rad pod nazivom ***Antroponimi u ilirskom jeziku*** je predstavio formu ilirskog jezika koji je pod utjecajem rimskih osvajanja, sveo onomastičku ilirsku osnovu na jedan vid izvedenice iz rimske forme jezika. Proučavanjem oblika ilirskih imena, Dijana Beljan je izvršila kategorizaciju na složena, pokraćena i izvedena imena, koja su svojom onomastičkom formulom povezana sa grčkim i latinskim imenima. Naredni referat je kroz prizmu ranokršćanskih zajednica predočio stanje političkih, kulturnih i religijskih prilika na prostoru provincije Dalmacije. Doc. dr. Drago Župarić sa Odsjeka za romanistiku Filozofskog fakulteta u

Sarajevu je u radu pod nazivom ***Prve kršćanske zajednice: Jeruzalem, Antiohija, Rim*** uspio stvoriti poveznicu između kršćanskih zajednica koje su predstavljale institucionalna jezgra (Jeruzalem, Antiohija i Rim) i onih koje su nastajale na prostoru provincije Dalmacije. Borba monoteizma i politeizma je ujedinila ove tri zajednice, unatoč njihovoj geografskoj udaljenosti.

Upravo posljednja dva rada su izazvala polemiku, te je time otvorena i prva diskusija na Naučnom skupu. Diskusiju je otvorila Amra Šaćić, MA sa nedoumicom u vezi sa poveznicama epigrafije, filologije i ilirske onomastike. Dijana Beljan, MA je pokušala kroz tumačenje izvedenica ilirskih imena, predložiti mogućnost postojanja *interpretatio Romana* u ovom slučaju. Iako se susretala sa ilirskim imenima na epigrafskim spomenicima iz Dalmacije, naglasila je da se ne smije usuditi da dublje komentira temu. Sljedeće pitanje u okviru diskusije je zapravo bio osvrt prof. dr. emeritusa Envera Imamovića na rad doc. dr. Drage Župarića. Sa žaljenjem je konstatovao da se bogatstvo ranokršćanske arhitekture u Bosni i Hercegovini ne cijeni niti joj se pridaje veliki značaj, iako svojim postojanjem svjedoči izgradnji posebnog tipa orijentalnih bazilika koje su rijetke na našim prostorima.

Sljedeća sesija je započeta sa radom studenta doktorskog studija na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Dženana Brigića, MA, pod nazivom ***Utjecaj podizanja trajnih naselja i uzgoja žitarica na razvoj putnih komunikacija***. Izlaganjem sadržaja svoje teme uspio je predložiti transformaciju jednog lovačkog društva u proizvođačko sa trajnim mjestom prebivališta, što je u velikoj mjeri utjecalo na razvoj putnih komunikacija. Na kraju je naglašeno da je na prostoru današnje Bosne postojalo nekoliko takvih naselja i putnih komunikacija, koji su svoj vrhunac izgradnje i širenja dosegli u vrijeme namjesnika Publija Kornelija Dolabele. Izlagač sa Katedre za arheologiju, Emina Čalija, BA je prezentirala rad na temu ***Ceste prije i poslije namjesništva Publija Kornelija Dolabele u odnosu na ceste za vrijeme njegovog namjesništva***. Metodom komparacije je pokušala prikazati postepeni napredak u izgradnji cesta i puteva na prostoru provincije Dalmacije. Ovaj rad je pratio napredak od nastajanja utabanih pješačkih staza, preko izgradnje prvih rimskih cesta koje su činile manji sistem komunikacija, do stvaranje složene mreže transverzalne komunikacije u vrijeme namjesništva Publija Kornelija Dolebele. Ovim izlaganjem je i zaključen prvi dan Okruglog stola, te je moderatorica Benjamina Londrc, MA pozvala goste i učesnike da im se pridruže i narednog dana kada će biti izložen ostatak referata koji su planirani u sklopu Naučnog skupa.

Drugi i ujedno posljednji dan Okruglog stola je otvoren od strane moderatorice Ivane Božić, BA koja je goste upoznala sa protokolom i rasporedom koji je bio predviđen od strane organizatora. Nakon ponovnog odlaska na Izložbu u

Historijski muzej BiH, najavljen je i prvi izlagač drugog dana skupa. Sa radom pod nazivom *Proces romanizacije u prvom stoljeću nove ere u unutrašnjosti rimske provincije Dalmacije*, sa Odsjeka za historiju Filozofskog fakulteta u Sarajevu, Amra Šaćić, MA je predstavila definiciju romanizacije kao procesa koji je svjesno ili nesvjesno osvojene teritorije inkorporirao u rimsko-mediterransku civilizaciju. Ona je kroz prizmu prvog stoljeća nove ere, opisala romanizaciju Ilira na prostoru provincije Dalmacije koristeći kao primjer onomastičke promjene, te promjene nastale u administrativno-pravnom aparatu municipija. U nastavku je izložen rad od strane Maje Pandže, MA, a koji nosi naziv *Cirkuliranje rimskog novca u I stoljeću u unutrašnjosti Dalmacije*. Analiziranjem cirkulisanja rimskog novca uspjela je da dođe do zaključka da je Dolabelin sistem cesta bio preduvjet za brži ekonomski razvoj ove regije. Svoje izlaganje je zaključila sa konstatacijom da je očit nedostatak objavljenih nalaza koji bi omogućili istraživanje spomenute teme, te da se treba skoncentrisati na proučavanje političkih, vojnih i privrednih središta u kojima se rimski novac zadržavao. Izlagač koji je viši asistent na Fakultetu humanističkih nauka na Univerzitetu "Džemal Bijedić", dr. Almir Marić, je svojim radom *Cohors III Alpinorum equitata na Humcu*, predstavio podatke dobivene obrađivanjem epigrafskih spomenika vojnika i oficira koji su pripadali ovoj kohorti. Iscrpnim i temeljitim izlaganjem je povukao paralelu između vojnih operacija i izgradnje stalnih vojnih logora, a čija je prisutnost u provinciji Dalmaciji omogućila lakšu i bržu izgradnju cesta i komunikacija. Izlaganjem rada Almira Marića, MA je zaključena prva sesija drugog dana Okruglog stola, te je moderatorica Ivana Božić, BA otvorila diskusiju i mogućnost kratkog osvrta na izložene radove. Diskusiju je započeo prof. dr. Salmedin Mesihović sa pitanjem upućenim Amri Šaćić, MA u vezi sa političko-pravnom romanizacijom provincije Dalmacije. Amra Šaćić, MA je predstavljajući postepenu romanizaciju ovih prostora objasnila važnost podjele građanstva (aristokratskom sloju stanovništva) kao nagrade za lojalnost rimskoj vlasti. Diskusiji se pridružila Maja Pandža, MA koja se složila sa Amrom Šaćić, MA u vezi sa spomenutom temom, te je naglasila da je upravo ta elita plaćanjem većih poreza, nakon vladavine četiri cara, spasila rimsku blagajnu od potpunog bankrota. Time je stvorila poveznicu sa svojim radom, spomenuvši nalaze novca iz I stoljeća koji ukazuju na postepeno uključivanje provincija u italske ekonomske odnose. Nakon diskusije postavljeno je pitanje iz publike od strane Ajle Lasić, MA, a koje je bilo upućeno Almiru Mariću, MA. Pitanje se odnosilo na brak i bračne veze unutar vojske, te je Almir Marić, MA prema podacima kojima je raspolagao dao kratak osvrt i na tu temu. Naime, prema njegovim saznanjima vojnicima nije bilo dozvoljeno sklapanje brakova za vrijeme vojne službe, ali su nakon umirovljenja imali pravo da se vjenčaju. Sa ovim pitanjem je zaključena i prva

diskusija, te je moderatorica otvorila narednu sesiju Okruglog stola. U nastavku je svoj rad pod nazivom ***Oktavijanovo osvajanje Zapadnog Ilirika kroz percepciju kasnoantičkih izvora*** predstavio Edin Veletovac, MA. Istakao je da su u radu korišteni kasnoantički izvori koji pružaju informacije o Oktavijanovom osvajanju Zapadnog Ilirika. Predmetom analize su u prvom redu izvori iz razdoblja ranog Carstva koji se nalaze u središtu pozornosti moderne historiografije. Uprkos toj činjenici, određeni podaci o Oktavijanovim pohodima se spominju i od strane historičara kako poznog Rimskog carstva, tako i onih koji su živjeli nakon kolapsa njegovog zapadnog dijela sa sjedištem u Raveni. Naredni rad koji je bio predstavljen od strane gosta sa Pravnog fakulteta Univerziteta u Istočnom Sarajevu i Pravnog departmana Državnoga univerziteta u Novom Pazaru, doc. dr. Samira Aličića, nosio je naziv ***SC Pegasianum***. Tema referata je bila senatska odluka iz I stoljeća nove ere, koja je donesena na prijedlog pravnika Pegaza, a kojom se reguliše materija fideikomisa. Samir Aličić je uspio da dokaže i predstavi ovu senatsku odluku kao dio šireg projekta reforme testamenta u prvom stoljeću. Posljednji rad koji je prezentiran na ovom naučnom skupu je nosio naziv ***Činovnička karijera klasičnih rimskih pravnika u provinciji Dalmaciji***. Autori rada, prof. dr. Dževad Drino sa Pravnog fakulteta Univerziteta u Zenici i viša asistentica Benjamina Londrc, MA sa Pravnog fakulteta Univerziteta u Travniku su kroz svjedočanstva epigrafskih spomenika predstavili važnost postojanja i djelovanja rimskih pravnika na području provincije Dalmacije. Njihov boravak na spomenutom prostoru se odrazio na pravni život provincije, ali i ukupan proces romanizacije. Nakon kratke diskusije u kojoj su učestvovali Amra Šaćić, MA i prof. dr. Dževad Drino, a koja je bila vezana za postojanje domaćih pravnika na prostoru provincije Dalmacije, zaključen je dvodnevni Okrugli stol ***Godine razvoja i integracije – 2000 godina od namjesništva Publija Kornelija Dolabele***.

Ispred Udruženja BATHINVS, prisutnim gostima su se obratili prof. dr. Salmedin Mesihović, Amra Šaćić, MA, Sanda Hasagić, MA i Edin Veletovac, MA. Izrazili su veliko žaljenje zbog nemogućnosti dolaska određenog broja izlagača, ali su ipak naglasili da su zadovoljni organizacijom i uspješnošću ovog projekta. Na naučnom skupu je bilo predviđeno još izlagača, međutim zbog opravdanih razloga nisu mogli da prisustvuju Okruglom stolu i prezentiraju svoje radove. Među njima su bili dr. Gligor Samardžić sa Filozofskog fakulteta Kosovska Mitrovica, mr. Marijana Mladenović sa Filozofskog fakulteta Univerziteta u Istočnom Sarajevu i dr. sci. Branka Migotti uposlenica Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Uvažena naučnica Migotti je rad koji je trebao biti pročitao prethodno poslala Redakciji, te je naglašeno da će rad biti objavljen zajedno sa prezentiranim radovima. Organizacija je bila na zavidnom nivou, a Okruglom stolu je prisustvovao veliki broj posjetitelja, od

kojih je bio prisutan značajan broj mladih ljudi odnosno studenata. Izlaganju su prisustvovali i brojni profesori i saradnici Filozofskog fakulteta, a praćenost od strane tiskanih i elektronskih medija je bila na zadovoljavajućem nivou. Svi radovi koji su prezentirani na skupu će biti objavljeni u prvom broju Godišnjaka Udruženja “BATHINVS” *Acta Illyrica*.

U sklopu Okruglog stola priređena je i izložba pod nazivom ***Infrastrukturna slika rimske provincije Dalmacije***, koja je realizirana uz podršku Historijskog muzeja u Sarajevu, a čiji su voditelji bili Edin Veletovac, MA i Tijana Križanović, BA. Stručni saradnik u realizaciji izložbe je bila Ivana Božić, BA. Povodom ove prilike Uprava Muzeja je u periodu od oktobra do novembra 2014. godine ustupila svoje prostorije za privremenu postavku u čast Publija Kornelija Dolabele. Udruženje je istaklo da posebnu zahvalnost duguju direktorici Historijskog muzeja Sarajevo, Elmi Hašimbegović za nesebičnu podršku i ustupanje prostora, kustosu Amaru Karapušu za stručnu pomoć, te ostalim uposlenicima Muzeja. Izložbu je otvorio ugledni bosanskohercegovački profesor emeritus Enver Imamović, a prisutnima su se obratili i prof. dr. Salmedin Mesihović, mr. Elma Hašimbegović, viša ass. Amra Šaćić, MA te predsjednik Udruženja BATHINVS Edin Veletovac, MA. Primarni cilj Izložbe se ogledao u predstavljanju antičkog naslijeđa u kontekstu infrastrukture. Urađen je i leksikon pojmova, što je ovu izložbu podiglo na viši nivo u odnosu na standardne historijske i arheološke postavke. Izložena je i biografija Publija Kornelija Dolabele, te je predstavljena i rekonstrukcija Dolabeline mreže komunikacija prema Ivi Bojanovskom. Također, predstavljeno je petnaest antičkih epigrafskih spomenika sa šireg prostora rimske provincije Dalmacije. Posebno mjesto su zauzeli eksponati, odnosno maketa rimske ceste iz Dolabelinog vremena i gipsana rekonstrukcija Solinskog natpisa, a koja je urađena od strane Dalile Manso, BA kiparstva. Pored toga, posjetitelji su imali priliku da vide rimsku keramiku i rekonstrukciju antičkih svjetiljki, repliku *Tabule Peutingeriane* – jednog od najznačajnijih antičkih izvora za administrativnu i infrastrukturnu historiju, dok su na karti mogli vidjeti naznačene putne stanice sa prostora današnje BiH. Urađena je i topografska karta Dolabelinog sistema cesta čiji je autor studentica arheologije i historije umjetnosti Elma Đurić. Potrebno je naglasiti da materijal sa izložbe ***Infrastrukturna slika rimske provincije Dalmacije*** se danas nalazi u prostorijama Filozofskog fakulteta u Sarajevu i dostupan je za nastavno-edukativni rad studentima antičke historije i arheologije. Izložba je imala i pedagoški karakter zbog organiziranja kreativne radionice za djecu školskog uzrasta, koji će kroz igru imati mogućnost da spoznaju vrijednost kulturno-historijskog naslijeđa BiH. Detaljnije informacije u vezi sa Okruglim stolom i Izložbom povodom obilježavanja ovog značajnog jubileja su dostupni na zvaničnim web stranicama Udruženja BATHINVS (<http://www.bathinus.org/> <http://udruzenjebathinvs.simplesite.com/>).